X. évfolyam. Arad, 1895. December 17. Kedd. 290-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTÓSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Meghivó.

Az aradvárosi szabadelvü pártnak 1895. évi deczember hó 17-én, kedden este 6 órakor a Pohl-féle vendéglő külön éttermében tartandó végrehajtó bizottsági ülésére van szerencsénk a tisztelt bizottsági tag urakat tisztelettel meghivni.

Arad, 1895. deczember 16.

LENDVAI SÁNDOR, titkár. BOROS BENI, pártelnök.

Az ellenzék karácsonyfája.

Arad, deczember 16.

(—s) Az ellenzéki pártok részéről ismételt alkalmakkor szolidárisan védelembe vett néppárti fővezére gróf *Zichy* Nándor az ellenzéki pártfogásért viszonzásképen a főrendiház szombati ülésében azt a szemrehányást tette a kormánynak, hogy a szükségessé vált indemnitás annak a jele, hogy bármily nagy a kormány többsége, az ellenzék ellene oly határozott állást foglal, hogy ez késlelteti a budget elfogadását.

Ezt a szembeszökően ellenzéki izü felszólalást természetesen nem hagyhatta szó nélkül báró *Bánffy* Dezső, aki nem is késett arra ép oly határozottan, mint őszintén reflektálni, nehogy ugy látszassék, minha a kormány a vádat magán hagyná száradni. Abban igazat adott a kormányelnök a feketesereg aranygyapjas vezérének, hogy a támadások a képviselőházban a kormány és a szabadelvü párt ellenében igen élesek és erősek, de egyuttal nagyon helyesen utalt arra a kormányelnök, hogy éppen ezeknek az éles és erős támadásoknak kell tulajdonitani, hogy a már szeptember 26-án beterjesztett jövő évi költségvetést három hónap alatt sem lehetett letárgyalni.

Hiszen ha az ellenzéki támadások jogosultak és indokoltak volnának, akkor azokból az következnék, hogy ez a hónapokra nyuló budgetvita helyén van s e szerint a kormánynak már a tavaszszal kellene az országgyülés elé terjeszteni a jövő évi budgetet, ami mégis csak képtelenség, mert odavezetne, hogy a miniszteriumokban majdnem két évvel előbb kellene az előirányzatot összeállitani, s hogy a költségvetés tárgyalása majdnem egészen fölemésztené az országgyülés munkaidejét, amihez különben — sajnos — elég közel vagyunk.

Nem egyszer hangsulyozta már a szabadelvü párti sajtó, hogy a budgetre első sorban az országnak van szüksége, s hogy azt a törvényhozás nem a kormánynak, hanem az országnak szavazza meg, de szomoru tapasztalatok bizonyitják, hogy az ellenzék ennek az igazságnak belátására nem hagyta magát kapaczitálni. S igy történt az idén is, hogy a budget nem válhatván kellő időben törvénynyé, a jövő év első negyedében megint indemnity alapján kell az ország szükségleteit ellátni, s igy a jövő évi költségvetésbe fölvett mindennemü emelések és szaporitások halasztást szenvednek.

Különösen érzékenyen érinti ez a bár nem éppen váratlanul jött, de legkevésbé sem óhajtott körülmény az ország értelmiségének jelentékeny kontinensét kitevő azon családokat, amelyeknek fenntartói az állami szolgálatnak különböző ágazataiban alkalmazva vannak. Igy az államvasutak tisztviselő karában tervbe vett tömeges előléptetések, a melyek rendes körülmények között január elsején léptek volna hatályba, halasztást szenvednek, szintugy a millenáris ünnepélyességek előidézte drágaság könnyebb elviselhetése végett a Budapesten alkalmazott hivatalszolgák és X. XI. dijosztálybeli hivatalnokok számára előirányzott pótlék természetesen nem folyósitható január elsején. És hasonlóképen van ez egyéb fölemelt illetményekkel, amelyek mind legalább is három hónappal elodáztatnak.

Ezt a kedves meglepetést az illető állami alkalmazottak az *ellenzéki pártok beszédeinek köszönhetik*, amelyek miatt a budget függőben maradt. Ez a karácsonyfa, a melyet az ellenzék az állami tisztviselőknek állitott.

Azt hisszük, hogy nem csalódunk, midőn azt állitjuk, hogy az illető családokat a krisztkindlinek ilyen elodázásáért az ellenzéki beszédek nem kárpótolták, mert a hivatalnok embernek biz Isten többet ér az a néhány vagy több forint többlet, mint bármely sok és ékes ellenzéki szónoklat.

BELFÖLD.

A választások és a szabadelvüpárt. A Pol. Corr.-nak egy budapesti tudósitása kifejti, hogy a stomfai és girálti kerületekben megejtett választások eredménye kimutatta, hogy a szabadelvü pártnak — mely a néppárt első szereplésekor az általa üzött féktelen agitácziót talán némi aggodalommal fogadta — semmi oka sincs ebben az irányban komolyabb veszélyektől tartani. Az ellenzék által terjesztett azon álhireket, hogy a választásokra (főleg a stomfai kerületben) illetéktelen befolyás gyakoroltatott, a most egymásután különféle oldalról érkezett jelentések részint tulzottaknak, részint teljesen alaptalannak tüntetik fel. Maga a kormány egész távol maradt a választási agitáczióktól. A miniszterelnök ismételten kijelentette, hogy épen magának a kormánynak is érdekében áll, hogy mindennemü illetéktelen befolyás távol tartassék a választásoktól és ezáltal elkerültessék még a puszta ürügy is az esetleges parlamenti rekriminácziókra. Másrészt azonban a kormány nem teheti meg az ellenzéknek azt a szivességet, hogy megbénitsa a szabadelvü párt buzgóságát. Az ellenzéki agitácziók a vidéken természetesen ellenakcziót idéznek elő a szabadelvü párt tagjainál. Ez utóbbi (t. i. a szabadelvü párt) már készül is a jövő országgyülési választásokon várható nagy küzdelmekre, nem fogja elismerni az ellenzék pretenzióit az ugynevezett „tősgyökeres" kerületekre, hanem ellenkezőleg jelöltet fog fölállitani mindenütt, a hol a sikernek csak némi lehetősége is forog fönn, szóval még nehéz körülmények által sem akadályoztatja magát abban, hogy fölvegye a küzdelmet az ellenzékkel az egész vonalon.

A kiegyezési tárgyalásokra vonatkozólag Bécsből a következőket jelentik: A magyar kormány több tagjának Bécsbe utazását a kiegyezés megujitására vonatkozó tárgyalásokkal és illetve a bankkérdéssel hozták összefüggésbe, ami aligha felel meg a valóságnak. Több mint valószinü ugyan, hogy a magyar miniszterek Bécsben időszve, fölkeresik osztrák kollegáikat, és ez alkalommal más aktuális kérdésekkel együtt a kiegyezés és a bankkérdés is szóba kerül, de magát a kiegyezési tárgyalásokat, tekintettel a küszöbön levő karácsonyi szünetekre, nyilván csak januárban kezdik. A meghivás erre nézve valószinüleg az osztrák kormány részéről fog kiindulni, mire aztán a magyar kormány kiküldöttei előreláthatólag Bécsbe utaznak a tárgyalások megkezdésére.

A megyei tisztujitás.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, deczember 16.

Még egyszer fellélekzik a haldokló vármegye, hogy megmutassa létezését azoknak, akik kételkednek erejében, még egyszer felzudul a restauráczió a maga mivoltában, ugy mint hajdanában, amikor még a fokosnak is volt szavazata a közgyülésen.

Ma már a fokos letünt, s nem maradt meg a nagy napok emlékeiből egyéb, csupán az izgalom.

Igy kopik a régi dicsőség napról-napra, mig végül eljön a megyék réme, az — államositás.

Ekkor aztán el lesz temetve a fokossal együtt az izgalom is.

A tegnapi napon kezdődött meg Aradmegyében a tisztujitás, mely — mondjuk ki — az oláhok czéltalan és eszély nélküli izgágáskodásának oly eredménynyel zárult, aminőt a politikai érettséggel biró vármegyétől el is lehetett várni.

Mert, mig egyrészt a közgyülés méltányolta régebbi, derék tisztviselőinek érdemeit, s őket ujólag megválasztotta, addig az uj állásokkal oly egyéneket tisztelt meg, kiknek képzettsége a legjobb garanczia a megye egyes részeinek adminisztrácziójáért illetőleg.

saikban a munkálkodáshoz, mint amily őszinte bizalommal adta át nekik a közgyülés többsége a mandátumot.

A választások még két napot előreláthatólag igénybe vesznek.

A mai napon megnyitott választásokról az alábbi tudósitásban számolunk be:

*

Aradmegye tisztujitó közgyüléséről már hozott referádát az „Aradi Közlöny" hétfőn megjelent rendkivüli kiadása. A közgyülésről szóló tudósitás folytatását — melyet Trutia Péter leszavazásával végeztünk — itt adjuk:

A Trutia Péter személye miatt provokált névszerinti szavazás számait utólag közöljük, hogy minél világosabban kitünjék mennyire üres kapaszkodás volt a Velicsiu Mihály oláh nyelven elmondott törmedvénye.

A kijelölő bizottságba való szavazásnál a beadott szavazatok száma 353 volt, melyből Belés János kapott 352-öt, Zselénszky Róbert gróf 347-et, Boros Beni 291-et és Trutia Péter — 71-et. Velicsiu Mihály szappanbuboréka a közgyülés hahotája között pattant szét.

Itt közöljük Szathmáry Gyula beszédét, melyet még a közgyülés elején tartott, lemondva a saját és tisztviselő társai nevében:

Méltóságos Főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági közgyülés!

A hat évvel ezelőtt tartott tisztujitás folytán nyert megbizatásunk időtartama lejárván, magam és választott tisztviselőtársaim nevében is állásainkat a tekintetes törvényhatósági közgyülés kezeibe leteszem.

Midőn ezt téve, a lefolyt cyclusra visszapillantást vetünk hatáskörünk és eszközeink kimért volta mellett, de azért is, mivel a törvényhatósági önkormányzat és közigazgatás intézése tulajdonképen a törvényhatósági közgyülés kezeiben van, s mi, a tisztviselők csupán a törvényhatóság egyetemének functionariusai gyanánt szerepelünk, — saját alkotásokra és különös érdemekre nem utalhatunk; de nyugodt öntudattal számolhatunk be a felől, hogy ugy a törvényhatóság önkormányzati ügyeinek, mint a közigazgatási árva és gyámhatósági teendőknek ellátása, s ezek keretében a törvényhozás egymást követő uj alkotásainak végrehajtása körül, hiven és becsülettel igyekeztünk eljárni, s ha itt-ott talán a várakozásnak még sem felelhettünk volna meg, ez, nem a jóakarat vagy kötelesség-tudás hiányának, hanem annak tudandó be, hogy a törvényhatósági önkormányzat és közigazgatás, a fejlődő élet igényeihez képest uj meg uj szükségletekkel lép elő s a feladatok olyan tág mezejét képezi, a melyen folyton és sokat igen is, de eleget soha sem dolgozhatunk.

Részünkről mindenesetre azon voltunk, hogy a mi, erőnk és tehetségünktől kitellett, azt hivatásunkhoz képest megtegyük s helyt álljunk azon tisztet betöltéseért, melyet a vármegye közönségétől nyertünk volt s szives támogatásuk mellett viseltünk.

Engedje meg azért a tekintetes közgyülés, hogy a midőn a tisztviselői kar mandátumát hivatalom jelvényeinek, a vármegye pecsétje és pénztárkulcsainak átadása mellett ezennel leteszem s magamat és tisztviselő-társaimat a törvényhatósági közönség kegyeibe ajánlom, hálás köszönetemet nyilvánitsam azon nagyra becsült bizalom és jóakaró támogatásért, melylyel a befolyt cyclus alatt ugy a vármegye mélyen tisztelt közönsége, mint főispán ur ő Méltósága részéről találkozánk.

A mindanható Isten, a mi szeretett vármegyénket áldja meg.

Végül engedje meg a tekintetes törvényhatósági közgyülés bejelentenem, hogy a tisztviselői kar két veterán tagja Dániel László főpénztárnok és Büky József árvaszéki ülnök, nyugdijaztatásért folyamodván, állásaikra a tisztujitásnál, ujra pályázni nem fognak.

után megtette jelentését a jelölésekről.

Miután voltak olyan kandidátusok, kiknél előre láthatólag egyhangu választás volt várható, már azon egyszerü okból is, hogy az illető tisztviselői állás legtöbbjére csak egy pályázó volt, ezeknek neveit olvasta fel legelőbb Fábián László főispán.

Az alispán-választás.

Az alispáni tisztségre egyedüli jelentkező Szathmáry Gyula kir. tanácsos volt. Szinte elzsibbasztó volt az a frenetikus éljenzés, mely nevének hangoztatásakor felhangzott a teremben. Tulzás nélküli a kifejezés, midőn azt mondjuk, hogy percekig tartott a tomboló éljenzés, éljenrivalgás, mely mind, mind Szathmáry Gyula kir. tanácsosnak a régi alispánnak s az uj alispán-kandidátusnak szólt.

Fábián László főispán látható örömmel hirdette ki határozatképen a közgyülés imposáns módon nyilvánult egyhangu akaratát, mely szerint Szathmáry Gyula kir. tanácsos ujból megválasztatott Aradmegye alispánjának. A főispán ezután visszaadta a megye kormányzatát jelképező megye-pecsétjét és a megye pénztárának kulcsait.

Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán letette ezek után a hivatalos esküt, melynek végeztével nagyhatásu beszédet tartott.

Beszéde tehetségének és szerénységének szoros határai között mozgott. Egyszerü szavak, melyek utja a sziven keresztül vezetett. Őszinte nyilatkozatok a multról és sallangnélküli nyiltszivü igéretek a jövőre.

Az alispán beköszöntő beszédje szó szerint igy hangzik:

Méltóságos Főispán Úr!

Tekintetes törvényhatósági közgyülés!

A midőn a hivatali esküt letéve, az alispáni állást ujra elfoglalom, első sorban is hálás köszönettel fordulok a tekintetes törvényhatósági közgyülés elé azon nagyrabecsült bizalomért, melylyel engem az ujra választás alakjában megajándékozni méltóztattak.

A vármegyei élet azon időszaka, a midőn a törvényhatósági közgyülésnek és alkotmányos szervetnek működését az országos ügyek kötötték le s azok szellemét a törvényhozásra gyakorolt befolyás nagy politicája uralta, — már régen a mult idők történetéhez tartozik; de az állam fejlődéshez alkalmazott mai alakjában, vagyis mint a törvényhatósági önkormányzat szervezete és az állami közigazgatás közvetitője az államgépezet keretében, ma is fontos helyet foglal el és nagy feladatokat végez a vármegye.

A közgazdasági, közlekedési és közmüvelődési érdekek gondozása, s a törvényhatósági és községi közigazgatás kezelése, ugy a törvényhatóság egyeteme, a közgyülés, mint functionariusai a tisztviselők részéről, megkivánja azt, hogy a közügyek iránt, meleg érdeklődéssel lelkesedjünk, s a vármegye igényeit és szükségleteit idejében felismerni s erőink és eszközeink egyesitése mellett, hazafias buzgalommal, és a kötelességtudás teljes odaadásával kielégiteni igyekezzünk.

En, ki immár négy cyclust voltam szerencsés a vármegye szolgálatában eltölteni, s ezen közgyülési teremben épen ugy, mint künn a vármegyében is a törvényhatósági közönségnek a közügyek iránti éber részvétét és érdeklődését megismerni, és a magam számára is elsajátitani megtanulhattam, ezen szellemtől áthatva foglalom el ismét helyemet, s az ujra választásból uj erőt is meritve, igérem és fogadom, hogy szerény tehetségeimet, odaadó munkassággal pótolva, egész erőmből a vármegye javára érvényesiteni törekszem.

Müködésemhez programmot adnom, azt hiszem fölösleges; mert hiszen a vármegye kebelén nőttem fel, s immár 24 éves szolgálati mult áll mögöttem.

Programm helyett tehát egyszerüen annak kijelentésére szoritkozom, hogy:

A mint a multban, ugy a jövőben is, igyekszem, hogy a vallas- és nemzetiségi külömbség, a hazafiságban, az anyaföldünk iránti hazaszeretetben, külömbséget ne alkothasson.

Munkatársaim, a vármegye tisztviselői kara, valamint a községek elöljáróival szemben, igazságos, jóakaró és collegialis elöljáró akarok maradni a jövőben is; s a mint megkivánom, hogy munkakörében kiki odaadó buzgalommal szolgáljon, a munkafeladatnak reám eső részét, magam is, készségesen kiveszem.

A törvényhatóság egyetemét képviselő bizottsággal, a tekintetes közgyüléssel szemben, egyszerü mandatariusnak tekintem magamat, s határozatait vagy esetleges utasitásait, hiven követem és megtartom. — S végre

Méltóságodnak, szeretve tisztelt főispánunknak kijelenthetem, hogy a mint hálás elismeréssel adózom azon szivélyes és jóakaró támogatás iránt, melyben eddigelé részesülni szerencsém volt, ugy a jövőben is arra törekszem, hogy kötelességeim hü, pontos, lelkiismeretes teljesitése utján, jóakaró támogatását továbbra is kiérdemeljem.

Es most, a midőn ujra megválasztatásomat ismételten köszönném, azon szivből jövő felkiáltással zárom szavaimat, hogy:

Eljen a Haza! Eljen a Király!

Vásárhelyi László orsz. képviselő és megyei törvényhatósági bizottsági tag emelt szót Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán beköszöntő beszéde után.

Lelkesen emlékezik meg a közóhaj hatalmas megnyilatkozásáról, mely ujból az alispáni székbe emelte Szathmáry Gyula kir. tanácsost és egyuttal üdvözli, mint uj alispánt.

Egyhangu választások.

Következett a megyei főjegyző megválasztása. Egyetlen pályázó Dálnoki Nagy Lajos dr. volt, kit ujból megválasztottak egyhangulag, mely után letette a hivatalos esküt.

Egyhangu választással tették vissza hivatalaikba Schwób Aurél árvaszéki elnököt és Vörös Vidor tiszti főügyészt is.

A főszolgabirák.

Hét főszolgabiróságnál egyhangu választás volt. Ennek értelmében arad járási főszolgabiró Ortutay Gyula, kisjenői Pécsely Elek, radnai Csukay Sándor, borossebesi Paradeyser Lajos, borosjenői Monti Alajos, eleki Jank János és ternovai Kállai Kovács Gyula lett. Vagyis ujból a régiek.

A világosi főszolgabiróság.

A világosi főszolgabiróságra három pályázó jelentkezett: Páris Gábor, Mladin Miklós és Csukay Gyula.

Fábián László főispán, miután a hangulatból nem tudta eldönteni, melyik jelölt van tulsulyba, de meg husz törvényhatósági bizottsági tag is kérelmezte a névszerinti szavazást, azt elrendelte.

Még a szavazás megkezdése előtt Mládin Miklós visszavonta pályázatát és igy csak ketten maradtak: Páris Gábor és Csukay Gyula.

A szavazást két bizottság vezette Bohus István báró és Konopy Kálmán elnöklete mellett. A szavazás nagy izgalommal folyt ugyan, de előre lehetett látni az eredményt, mivel Páris Gábor állandóan tulsulyban volt.

Az eredményt Bohus István báró hirdette ki, mely szerint világosi főszolgabirónak Páris Gábort választotta meg a közgyülés 188 szavazattal Csukay Gyula 129 szavazata ellenébe.

Ki lett a pécskai főbiró?

A közgyülés legizgalmasabb mozzanata következett a világosi főszolgabiró választás

után: a pécskai járás főszogabirói székének betöltése.

A kandidáló bizottság kettőt ajánlott a közgyülésnek: Baross Ferencz dr. aljegyzőt és Senk Ferencz aradjárási szolgabirót.

Óriási zaj, éljenzés követte a főispán jelölését, mely zürzavarból egyforma erővel zugott ki a Baross és Senk neve.

Mikor végre a közgyülés éljenző hangulata megcsappant, Fábián László főispán az amugy is kérelmezett névszerinti szavazást elrendelte.

Lázas tevékenységgel de csendes aknamunkaszerüleg kezdődött a korteskedés, kapacitálás. A két jelölt csaknem egyforma erős párttal küzdött, melyet az eredmény is igazol.

A két bizottságnál összesen 316 szavazatot adtak be, ebből Senk Ferencz 163-at és Baross Ferencz dr. 153-at nyert.

Ezek szerint Senk Ferenczet ültette a közgyülés többségének akarata a pécskai főszolgabirói székbe. A közgyülés erősen megéljenezte a széptehetségü fiatal főszolgabirót.

A nagyhalmágyi főszlogabiróság.

A nagyhalmágyi főszolgabirói választás kevéské volt érdekes.

Pályázó kettő volt: Csukay Gyula és Mládin Miklós. A szavazás nem sok időt vett igénybe és Csukay Gyula megválasztásával ért végett.

A beadott 271 szavazat a következőképen oszlott meg: Csukay Gyula kapott 162-öt Mladin Miklós pedig 109-et.

A hosszadalmas szavazatok oly sok időt vettek igénybe, hogy a nagyhalmágyi főbiró választás már déli egy és két óra közé esett.

A tisztujitó közgyülés első napja a megválasztott főbirók megesketésével ért véget.

*

A mai folytatólagos közgyülés kezdete reggeli kilencz órára van kitüzve.

Legyen béke!

— Jókai Mór beszéde. —

Budapesten szombat délután megalakult a békeegyesület. A világbéke lelkes előharczosán, Suttner Berta bárónőn kivül Berszeviczy Albert és Jókai Mór voltak első szónokai a magyar békeegyesületnek alakuló közgyülésén.

Az „Otthon"-klub nagytermében — a hol a közgyülést megtartották — a budapesti előkelő társadalom szine-java, s különösen nagyszámu, diszes hölgyközönség gyült egybe az alakuló gyülésre.

Berszeviczy lelkes üdvözlő beszéde után Jókai Mór a következőket mondotta.

Szivesen üdvözlöm a tisztelt gyülekezet tagjait, kik meghivásunkra e helyütt egymásnak találkozót adtak. Czélja összejövetelünknek egy magyarországi békeszövetségnek megalkotása. Ilyen békeszövetségek léteznek már minden müvelt országban; óhajtjuk, hogy Magyarországon is létrejöjjön ezekhez hasonló, mely azokkal egy közös czél elérésére törekszik. Van ugyan már egy interparlamentáris békecsoportunk, melynek feladata törvényhozási uton, a politika, a diplomáczia terén, a nemzetközi béke fentartására az összes európai parlamenti elvtársak egyetértésével, közreműködni. Az interparlamentáris konferencza ez idén augusztus hóban megtartott brüsszeli ülésében, a magyarországi tagok meghivására elhatározta, hogy jövő évi üléseit Budapesten fogja tartani.

Hasonló megbizást óhajtanánk a mai alakuló gyülésünkből intézni az európai békeszövetséghez, hogy jövő évi ülését szintén Budapesten tartsa meg az interparlamentáris konferenciáival egyidőben.

A békeszövetségnek a feladata a politikai hatáskörön tul, a társadalmi téren, terjeszteni a békeszeretet tanait: minden osztály minden felekezet és minden népfaj igénybevételével; feladata: közvéleményt teremteni a békeszeretet számára. A közvélemény erős hatalom; de e hatalom csak olyankor szokott nyilvánulni, amidőn küzdelmet indit meg; mi meg akarjuk kisérteni, hogy hátha olyankor is hatalom a közvélemény, a midőn küzdelmeket kell lecsillapitani és megrögzött bajokat alaposan meggyógyitani.

Fényes példát látunk erre Angliában, ahol a közvélemény a párbajozást megtudta szüntetni: amire a legszigorubb törvények nem voltak képesek. Tapasztalataim szerint, a külbékefentartásának legjobb alapja a belső béke megszilárditása. A mely országban a belső béke megromlik, az csalogató prédájául kinálkozik minden vetélytársának, azt kikiáltják Európa betegének s aztán sietnek a gyógyitására heroikus gyógyszerekkel. A legnagyobb ujkori hadjáratoknak a belső háborgások voltak az inditó okai. S a külháboruk nem gyógyitották meg a belháborgást. Az még nagyobb fokra hágott, az még több fegyvert követel, még nagyobb háborura ösztönöz. S ebből a circulus vitiosusból csak egy kijárás van: ha egy erős közvélemény tömörül a béke eszméje körül minden országban s ha azok, akik a békét szeretik, birnak a harczosok bátorságával, hogy ideáljukat megvédelmezzék s ezért szólni, tenni, áldozni s ha kell, szenvedni is elszántak legyenek.

E megszenvedésnek legelső stádiuma az, hogy minket, kik a népek közötti állandó békében hiszünk s annak eszközeit és utjait komolyan keressük, gunnyal fogadnak s utópiák keresőinek neveznek. Mintha az volna a történelem logikája, hogy a nemzeteknek előbb a kifáradásig meg kell egymást verni, csak azután köthetnek békét, nem pedig az, hogy kössék meg a békét a vitás kérdések fölött, mielőtt vértengert ontottak volna.

A békeszövetség propagandája nem rontja meg a nemzet harczi erejét és békejobbnak csak akkor van értéke, ha azt egy erős kar nyujtja. A békeszeretet, a humanismus nem áll ellentétben a haza és az uralkodó iránti áldozatkészséggel.

A békeszövetség nem is a stagnaczió létrehozása.

Küzdelem mindig lesz, a mig különböző osztályok, felekezetek, nemzeti aspirácziók, politikai ideálok, szocziális kérdések és ellentétes érdekek lesznek a világon, de ha a küzdelem fegyvereiben a megválogatást a haza és emberszeretet törvényei fogják diktálni: ez a küzdelem a békét nem zavarja meg, s a vérontás fegyvereire appellálni nem fog.

A hazaszeretet és emberszeretet törvényei legyenek a mi alaptörvényeink.

Akkor hiszem és remélem, hogy azt a feladatot, melyet mi magunk elé kitüztünk: az állandó béke megszilárditását világszerte — ha mi nem — egy nálunknál boldogabb és hivatottabb nemzedék el fogja érni.

E boldogabb nemzedék vezérfényeként üdvözlöm én szeretetreméltó kedves vendégünket Suttner Berta bárónőt, Magyarország fővárosában. Adja az ég, hogy ihletett buzgólkodásának, a világbéke eszméjének terjesztése körüli nemes fáradozásainak eredményét egy uj aranykor felvirulásában megtalálhassa. Legyen nálunk lelkesen üdvözölve a magyar békebarátok nevében. (Hosszan tartó éljenzés).

*

Elnök bejelenti ezután, hogy az egyesületnek 300 tagja van s igy megalakulását kimondhatja.

Szalágyi Aurél bemutatja az alapszabályokat, melyeket változtatás nélkül elfogadtak.

Ezután megalakitották a választmányt s Berszeviczy elnök inditványára Suttner Berta bárónét az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta meg a közgyülés.

Végül a közgyülés megbizta a választmányt, hogy a nemzetközi békekongresszust hivja meg a jövő nyárra Budapestre.

A csanádmegyei szabadelvüpárt.

— Saját tudósitónktól. —

Makó, december 16.

A csanádmegyei szabadelvü párt szintén szervezkedik. Szombaton délelőtt tartotta meg a párt rendkivül nagy érdeklődés mellett alakuló közgyülését a makói szabadelvü és gazdasági kör helyiségében.

A gyülést Török Imre megyei főügyész, mint korelnök nyitotta meg. Miután üdvözlő beszédében hangsulyozta, hogy ő már 1848-ban, mint a szabadságharcz egyik küzdője a szabadelvü eszmék mellett foglalt állást, fölhivta Szentes Vidor kir. közjegyzőt, hogy a gyülést az összejövetel czélja felől tájékoztassa.

Szentes Vidor erre hosszabb beszédben fejtegette a párt szervezkedésének szükségességét, a mit könnyüvé tesz már az a körülmény is, hogy a makói szabadelvü és gazdasági kör készséggel ajánlja föl helyiségét a párt czéljaira.

A közgyülés a szervezkedést kimondotta s a párt elnökéül Szentes Vidort, alelnökéül dr. Dózsa Sámuelt, jegyzőül Gróff Gyulát választotta meg. Megalakitotta egyuttal a helyi bizottságokat is, valamint a központi végrehajtó bizottságot.

Ugyrendet is állapitott meg a gyülés, melyben kimondatik, hogy a párt mindenkor a megyei rendes közgyülést megelőző napon tart gyülést s a gyülés többségének határozata kötelező a párttagokra nézve. Azt, hogy mely kérdések tekintendők nyilt kérdéseknek, esetről esetre szintén a párt többsége határozza meg.

Délben bankettre gyültek össze a párt tagjai, a mely alkalommal számos felköszöntöben ünnepelték Magyarország miniszterelnökét, Bánffy Dezső bárót.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 754.8 milliméter, délután 2 órakor 756.5 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 1.1, délután 2 órakor C° + 8.7. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor D. 8. délután 2 órakor DK. 4. **Felhözet:** reggel borult, délután félborult. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** havas eső nyomai.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható

— December 17. —

Borus. — Enyhe. — Havas eső.

HIREK.

December 17. Kedd. Róm. kath. naptár: Lázár. — Protestáns naptár: Lázár. — Görög-keleti naptár (decz. 5.): Szabbás. — A nap kél 7 óra 44 perczkor, nyugszik 4 óra 8 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

December 20. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ülése délután 5 órakor.

December 21. Az aradi gazdasági-egyesület közgyülése délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi és iparkamara.

Január 4. A Kölcsey-egyesület felolvasó-estélye $^1/_2$5 órakor (Városháza.)

— **Személyi hirek.** Gaál Jenő miniszteri tanácsos tegnap Aradra érkezett, s valószinüleg a karácsonyi ünnepeket itt fogja tölteni. — Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester tegnap hazaérkezett Szegedről.

— **Az »Aradi Közlöny«** tegnap délben négy oldalos rendkivüli számot adott ki, a melyben a vasárnap és hétfőn előfordult, nevezetes dolgokról értesitette a közönséget. Teljes tudósitást hozott az aradmegyei szabadelvüpárt alakuló közgyüléséről s a megyei tisztujitás folyamáról egész délelőtt 11 óráig. A lap ezeken kivül több napi hirt tett közzé. Rendki-

vüli számunkat rövid idő alatt széjjelkapkodta a közönség s nagy érdeklődéssel olvasta annak czikkeit. A rendkivüli számot helybeli előfizetőink még tegnap délben házhoz kapták, a vidéki előfizetők pedig a mai számhoz mellékelve veszik azt.

— **Az aradvárosi szabadelvü párt** végrehajtó bizottsága ma, kedden este 6 órakor mint az a lapunk élén közölt meghivásban olvasható, ülést tart, melyre a bizottság tagjainak figyelmét e helyen is felhivjuk. Az ülést ugyancsak a „Fehér Kereszt" külön éttermében este 8 órakor étlap szerinti társas vacsora követi. Kérjük pártunk igen tisztelt tagjait, hogy erre minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni.

— **Fölmentés a kihirdetés alól.** A belügyminisztertől több anyakönyvi hatóság utbaigazitást kért a házassági kihirdetés alól való fölmentés tárgyában. A miniszter erre azt felelte, hogy nem adhatni kötelező utbaigazitást arra nézve, mely méltányossági okok alapján adható fölmentés a kihirdetés alól, mert a fölmentés éppen arra való, hogy oly esetekben, midőn különleges viszonyok indokolják, a feleknek megadassék a lehető könnyités. Ezek a viszonyok pedig igen különbözők lehetnek s egyenkint nem sorolhatók fel. A konkrét eset szempontjából kell mindenkor mérlegelni, forognak-e fel oly körülmények, melyek alapján méltányos a fölmentést megadni. Ami pedig a fölmentés kérdésében valo hatósági illetékességet illeti, erre nézve azok a szabályok irányadók, mint a kihirdetés elrendelésénél,

— **Elnökválság a tanitó-egyletben.** Az aradvidéki tanitó-egylet a legutóbbi közgyülésén Decsy Gézát választotta meg elnökévé. Már akkor feltünt az illetékes és érdekelt körök előtt, hogy az egyesület intézősége nagyrészt vidéki tanitókból áll, ami megnehezíti a működést. Decsy Géza ezt belátva, megunta az elnököskődést, s tisztéről lemondott. A tanitó-egylet f. hó 30-án tart egy rendkivüli közgyülést, melyen az elnöki széket választás utján betöltik.

— **A konvent és az egyházpolitikai törvények.** Debreczenben — mint tudósitónk irja — tegnap hagyta el a sajtót a református konvent utasitása a lelkészekhez és a hivekhez az uj egyházpolitikai törvények folytán követendő eljárásról. Az utasitás alatt Kun Bertalan és Tisza Kálmán neve áll. Az utasitás lényegileg megegyezik a protestáns püspökök és református kerületek ideiglenes utasitásával. A konvent is megengedi a keresztény és nem keresztény házasságoknak megáldását a papoknak, de kimondja, hogy ez eskü a nem keresztény féltől is kiveendő a szentháromságra való hivatkozás nélkül. Ha a nem református halottól saját papja a temetési szertartást bármiért megtagadná, azt a protestáns lelkész teljesitheti. A stóla érintetlenül marad, de abban az esetben, ha meg nem fizetik a felek, ez nem lehet akadály arra, hogy a pap őket megáldja.

— **Alapitó-okmány átadása.** Az aradi izr. nőegylet alelnöknője, Eles Arminné, midőn az egyesület julius havában a másodelnöki székkel megtisztelte, ez alkalommal 500 forintnyi alapitványt tett, oly kikötéssel, hogy annak kamatai minden évben az egyesület jótékony czéljaira forditassék. Az alapitványi okirat a napokban elkészült s azt vasárnap egy három tagból álló bizottság, mely Dr. Szilágyi Edéné Schulhof Károlyné s Rosenberg Lipót hitk. főjegyzőből állott — az alapitónak kézbesitették. Dr. Szilágyi Edéné rövid szavakban mondott köszönetet e nemes emberbaráti tettért, mire Eles Arminné meleg szavakban válaszolt.

— **Uj ügyvéd.** Budapestről irják nekünk, hogy Somló Armin dr. tegnap az egyetemen szép sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát. — Gratulálunk a tehetséges fiatal ügyvédnek.

— **A vegyes házasságok megáldása.** Érthető érdeklődéssel várták dr. Kecskeméti Lipót, a nagyváradi haladópárti izr. hitközség liberális szellemü főrabbijának nyilatkozatát a vegyes házasságról nemcsak a maga vallásközségének emberei, nem csak a zsidóság, de felekezeti külömbség nélkül minden nagyváradi ember, aki ezzel a kérdéssel általában vagy szorosabban foglalkozott. Az ő véleménye nemcsak azért szárnyalja felül az ilyenfajta kinyilatkoztatások tömegét, mert Kecskeméti veje dr. Rosenberg Sándornak, az ideális értelemben szabadszellemü aradi főpapnak, aki rabbitársai közül egymaga áldja meg a vegyes párokat, hanem azért is, mert a hitközsége ebben a kérdésben kissé merev álláspontot foglalt el a modern haladás utján járó papjával szemben. Kecskeméti főrabbi most a szószékről a következőket hirdette: A toleranczia erénye volt a zsidó vallásnak mindenben és mindenkor. A zsidóvallás szellemével nem ellenkezik az uj törvény, mely megengedi, hogy a zsidó kereszténynyel kössön házasságot. A pap azonban ma még nem áldhatja meg az ilyen frigyet, mivel a vallási formaságoknak sokkal eszményibb magaslatra kellene emelkedni, hogy ennek ideje elérkezzék. Vagyis teoriában gyönyörü és igazán felebaráti szeretetre való dolog a vegyesházasság szentesitése, de a kivitelben — vallási szempontból — még nehézségekbe ütközik.

— **A Neuman-féle villamos vasut** bejárását tegnap eszközölte az erre kirendelt bizottság. Eleinte ugy tervezték e vasutat, hogy csakis a pályaudvarig fog terjedni. Most azonban elálltak e tervtől és abban állapodtak meg, hogy a villamos vasut egészen a pályaudvaron kivül eső vágányokig terjedjen. A bizottság, mely Virágh Lajos főmérnök, Varjassy Lajos gazd. tanácsnok, Sarlot Domokos főkapitány és Geduly Gyula miniszteri biztosból állott, e tervet elfogadta s azt felsőbb helyen javaslatba hozni határozta el. Ezalkalommal azt is felemlitjük, hogy az uj arad-varjasi vasutak bejárása most van folyamatban, s ezen a csanádi és állami vasutak küldöttei, s a kereskedelemügyi minisztérium kiküldöttei vesznek részt.

— **Jézuska szezon.** Mikor igy deczember közepe táján a magas hegyo dalak apró fenyői a vasuti kocsikba kerülnek s messze elterülő havas világon át utaznak a nagyobb városok irányában: megkezdődik a Jézuska szezonja. Az apák, kik a pénz, a vagyon, a megélhetés miatt folyó őrült hajszában ma már alig érnek rá arra, hogy a gyermekeik nevelésére valami különös gondot forditsanak, ilyenkor mégis találnak alkalmat arra. Nap mint nap és annak minden órájában szóba kerül az év többi részén leginkább mellőzött, elfeledett Jézuska, az az áldott Jézuska, aki kedves ajándékaival árasztja el a világ gyermekhadát. Akármerre tekintenek az apák és a mamák, mindenünnen Jézuska: ajándékok halmaza csillog feléjük s akarják, vagy nem, eszökbe kell jutni a közeledő karácsonynak, mikor is Jézuska uralja az egész világot, az apró gyermekek révén. A vallásosság bizonyos derüje borul az emberekre s szinte önkéntelenül támad bennük olyan érzés, amely az év többi részében hiányzott, de amelynek hiányát tulajdonképen nem is vették észre. A gyermekszobák valami csodálatos álomalakokkal telnek meg s a mosolygó babák előtt mindenütt Jézuska mutogatja magát. Azt vélik látni maguk előtt barátságosan, jóságosan. Azt vélik látni állani az ajtó előtt, bekukucskálva hozzájuk, meggyőződni arról, hogy jók-e! És arról beszél nekik a máskor mogorva, üzleti ügyekkel bajlódó apa, meg a mama is, aki ilyenkor kevesebbet törődik a divattal, mint máskor. Ezer mese kél az ajkakon a Jézuskárol és ezer gyermek hallgatja tátott szájjal, csillogó szemekkel, vágyat érezvén e csodás, e szivre ható láthatatlan lény látása után. Csupa Jézuska mindenütt, mintha egyszerre divatba jött volna, beállván a napok hősének. És a mint minél több vaggon érkezik a hegyes vidékek felől, megrakva zöld karácsonyfákkal, annál inkább terjed a Jézuska-kultusz, hogy némileg helyrepótolja az emberek szivében az onnan kisurrant vallásos érzést, amely édes nyugtot adó. A gyermekek az apróságok révén támadt szezonja a Jézuskának s ez a szezon ma már teljes mértékben kezdetét vette.

— **Betörés fényes nappal.** Ez alatt a czim alatt irtuk meg lapunk vasárnapi számában azt a betöréses lopást, melyet Jorgovits Trifon kárára követett el Lukács Jánosné. Tegnap felkereste szerkesztőségünket Lukács János, aki a hir helyreigazitását kérte. Ő ugyanis a betörést elkövető nőtől — ki felesége volt — törvényesen elvált, s igy a büntetendő cselekményt már nem Lukács Jánosné, hanem Miklós Anna követte el. A helyreigazitásnak Lukács érdekében készséggel adunk helyt.

— **Pénzhamisitók a szomszédban.** Temesvárról jelenti tudósitónk: A helybeli rendőrségnek sikerült egy nemzetközi pénzhamisitó szövetkezetnek a nyomára jönni és annak több tagját már le is tartóztatták. A vizsgálat sikeres vezetése érdekében a közelebbi adatok nem közölhetők.

— **Szerencsétlen esés.** A saját vigyázatlanságának lett az áldozata Popov Mihály, aradi fuvaros. Állva hajtotta moslékszállitó szekerét, midőn egyszerre elvesztette az egyensulyt, s a kerekek alá esett. Az egyik kerék a balkarját a szó teljes értelmében összetörte. A sulyosan megsérült fuvarost beszállitották a közkórházba.

— **Az 50,000 koronás nyeremény.** Temesvárott az a hir van elterjedve, hogy az egyik 50,000 koronás nyereményt egy temesvári jóhirü kórházi orvos csinálta meg, míg pedig egy egész sorsjegygyel és igy a kerek summa egy kézbe jut.

— **Köszönetnyilvánitás.** Boldogult özv. Roth Mórné ravatalára szánt koszoruk megváltásáért az I. aradi betegsegélyző- és temetkezési-egylet menhely-alap javára Kohn S. N. ur és neje, Roth Henrik és neje, Szabó Albert és neje 10—10 forintot adományoztak, miért is az egylet nevében köszönetet mond az elnökség.

HYMEN.

Nyomárkay Géza zemplénmegyei községi jegyző tegnap esküdött örök hüséget Aradon Fiedler Vilma kisasszonynak, Decsy Géza állami tanitóképezdei tanár kedves sógornőjének. Násznagyok voltak Nesznora Aladár és Decsy Géza.

GYÁSZROVAT.

† **Özv. Róth Mórné** elhunytáról őszinte részvéttel vettük az alabbi gyászjelentést: Alolirottak a magok és a kiterjedt rokonság nevében fájdalomtól feldult szivvel tudatják imádott édes anyánk illetve a szeretett testvér, nagyanya, dédanya és rokonnak özvegy Róth Mórné szül. Naschitz Eva urnőnek, folyó deczember hó 16-ikán reggeli 6 órakor övéi boldogitásának szentelt életének 75-ik évében rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó deczember 17-ikén délután 2 órakor fognak a halottas házból (Fő-ut 5. szám) az izraelita sirkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Arad, 1895. deczember hó 16-án. Áldott legyen emléke! Béke lengjen porai felett! Roth Henrik és neje szül. Hacker Juliska. Roth Julia és férje Dr. Epstein József császári és királyi törzsorvos Roth Róza és férje Rosenberg Ignátz Róth Teréz és férje Kohn S. N. Özv. Roth Lipótné szül. Abeles Regina Roth Fánny és férje dr. Fleischer Sámuel Roth Janka és férje Déghy Gyula Roth Lujza és férje dr. Goldzieher Lajos Roth Malvina és férje Guttmann József gyermekei. Grieshaber Henrikné szül. Naschitz Rozália Kohn Simonné szül. Naschitz Julia testvérei.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház műsora:

Kedd (deczember 17.) A haza, dráma.
Szerda (deczember 18.) Aranypók, vigjáték.

Csütörtök (december 19.) A mikádó, bohózat.
Péntek (december 20.) A mikádó, bohózat.
Szombat (december 21.) Françillon, dráma.
Vasárnap (december 22.) Délután: A notre dame i toronyőr, dráma. Este: A piros bugyelláris, népszinmű.

Télen.

— Eredeti népszinmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Bokor József. Az aradi szinpadon először adták 1895. évi december hó 15-én. —

A szinházi müvezetőség odanyomatta az előadott népszinmű czime felé: pályadijat nyert népszinmű, de azért mégse restelkedünk kimondani, hogy bizony jobb darabokat is játtunk mi, melyek nem nyertek pályadijat.

Bizonyos előitélettel vagyunk a vasárnapi premierek iránt és ez most legutóbb is helyesnek bizonyult.

Vékony meséjü népszinmű ez a „Télen", melyen meglátszik, hogy a budapesti, mindenért könnyen lelkesülő publikumnak készült. Sok darabot mentett meg már Blaháné, hát ezzel is ugy tett, pedig ezt még az a szerencsétlenség is érte, hogy megpályadijazták, tehát igényeket füztek hozzá.

Első felvonása ügyes képben mutatta be a falnk téli világát: a fonót, a minden pletykák fészkét. Innen indul ki a mese, annak bonyodalma, melyet szerzője a másik két felvonásban még gubancolt kissé, azután meg eleg ügyesen kibontja, megoldja.

Az előadás különben a jobbak közé tartozott. A szinészek jó kedvvel és készültséggel játszottak a zsufolásig telt ház előtt. Kaptak is tapsot bőven.

Igy Pálffy Nina, ki Katalin asszony szerepét sok raffinériával alkotta meg, mely játékának sokszor hangoztatott rutinja mellett szól ujólag; dalait is megtapsolták. — Szathmáry Rozsika is nagy elevenséggel játszotta meg kis szerepét. Dalai közül különösen a Katalinnal való duettjét tüntette ki.

A többiek, kinek milyen szerepe akadt, s csak a népszinmű nivójának becsületére váltak.

Pár sikerült humoros jelenete mindenesetre fog még egy pár „vasárnapot" csinálni, de különösebb figyelmet nem érdemel.

---

* **Szinházi hirek.** Ma kerül szinre Sardou nagyhatásu drámája: A hazа. A darab a németalföldi szabadságharcz idejében játszik és tele van hatásos jelenetekkel. A szintársulat nagy ambicióval hozza szinre e nagyhatásu szinmüvet. Tövölgyi M., Angyal I., Gál, Balassa, Szendrei, Tompa játszanak nagy és hatásos szerepeket; de ezeken kivül csaknem az egész személyzet részt vesz.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 16. (Saj. tud. táv.) Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Perczel Beni, Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen volt: Bánffy Dezső miniszterelnök.

Elnök jelenti, hogy a főrendiház a képviselőház által letárgyalt javaslatokat változatlanul elfogadta.

Bemutatja Eötvös Lóránd lemondó levelét. Intézkedni fog a választás kitüzése tárgyában.

Bemutatja Latkóczy stomfai és Kőszeghy Sándor girálti képviselők megbizó levelét s őket a harmincz napi fentartással igazolt képviselőknek mondja ki.

Fejérváry Géza báró törvényjavaslatot nyujt be a hadsereg tisztjeinek özvegyeinek illető nyugdijáról. (Helyeslés.)

Végül hitelesitették az ülés jegyzőkönyvét.

Miniszereink Bécsben.

Budapest, decz. 16. (Saj. tud. táv.) Egyes ellenzéki lapok még ma is élénk fantáziára valló következtetéseket füznek a magyar miniszterek bécsi utazására vonatkozó közleményhez. Illetékes forrásból eredő értesülés alapján megnyugtathatunk mindenkit az iránt, hogy valamint Lukács László pénzügyminiszter, ugy Bánffy Dezső báró miniszterelnök sem fog a legközelebbi időben Bécsbe utazni, valamint mostan Bécsben időző miniszereknek ezen utja az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szövetség meghosszabbitásának kérdésével egyáltalán semmi összefüggésben sincs, ugy azon körülménynél fogva, hogy a miniszterelnök mostanában egyátalán nem utazik Bécsbe, tökéletesen tárgytalanok mindazon hazafias aggodalmak, amelyeket némely ellenzéki lap ezen utazáshoz füz.

Perczel és kinevezési joga.

Budapest, december 16. (Saj. tud. táv.) A fővárosi rendőrség körében nemrég történt belügyminiszteri kinevezésekkel kapcsolatban egy ellenzéki lap jogtudatlanságot lobbant szemére a belügyminiszternek azon az alapon, mert czimek adományozása csak a király Ő Felségét illeti. Ezzel szemben illetékes oldalról eredő értesülés alapján határozottan jelenthetjük, hogy Perczel Dezső az emlitett kinevezéseknél csak azt a gyakorlatot követte, a melyet összes elődei is az államrendőrségi intézmény behozatala óta kivétel nélkül követtek, valahányszor oly rendőrtanácsosok és rendőrkapitányok kinevezéséről volt szó, kik eddigi illetményökben meghagyattak.

Osztálysorsjáték.

Budapest, december 16. (Saj. tud. táv.) Ma végre befejezték az osztálysorsjáték huzását. Legnevezetesebb eseménye az volt, hogy ma hucták ki a legutolsó főnyereményt is, mely hatezer koronát nyert, és amely a hatszázezerkoronás nagydijat is megnyerte: 91773. Tizezer koronát 11555; Kétezer koronát nyert 25191, 36367, 69739, 73387, 60212, 90307; ezer koronát nyert 233, 5303, 12712, 15987, 28602, 48818, 50907, 56104, 60755, 69009, 96197, 99555, 2237, 26175, 34451, 44827, 59366.

Rémület a tőzsdén.

Budapest, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A tőzsdén némi rémületet keltett a magyar hitelrészvény papirnak 11 frttal esése, ámbár a beavatottak ezt pusztán technikai véletlennek tulajdonitják.

A kolozsvári szinház igazgatója.

Kolozsvár, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A nemzeti szinház igazgatójának Megyeri Dezsőt nevezték ki.

A megleczkéztetett küldöttség.

Bécs, december 16. (Saj. tud. táv.) A király a 250 ruthenből elfogadott hatot, figyelmeztetve őket panaszaik jogosulatlanságára, s hogy akkora nagy küldöttséggel jöttek, azt költségesnek és illetlennek mondotta.

Az őszinte Lueger.

Bécs, decz. 12. (Saj. tud. táv.) A reichsrathban a költségvetési vitánál Lueger bevallotta, hogy a liberalizmusnak leginkább azért ellensége, mert annak köszönhetik Magyarország és Budapest föllendülésüket.

A bukovinai metropolita.

Bécs, december 16. (Saj. tud. táv.) Hir szerint a bukovinai metropolita kérdés a románokra nézve kedvezőtlenül dőlt el.

Bulgáriából.

Szofia, decz. 16. (Saj. tud. távirata.) Takieff ellenzéki képviselő négy interpellácziót intézett a kormányhoz, melyeknek éle a fejedelem személye ellen irányul. Kifogásolja különösen a módot, miként használja a fejedelmi udvar a nemzeti czimert és rosszalja, hogy a fejedelem Euxinograd kastélyt sajátjaként tekinti, holott a nemzet azt Sándor fejedelemtől a hozzátartozó parkkal együtt két és fél millió frankon az ország számára megvette.

A megtámadott szerb kormány.

Belgrád, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A haladó-párti képviselők klubjában, a mint azt az ellenzéki sajtó jelenti, hevesen megtámadták a kormányt. Egy félhivatalos communique kifejti, hogy ha az ellenzék egy Sinti e-féle koalitiós kormányra vár, akkor soká kell várnia.

Natália fogadtatása.

Belgrád, december 16. (Saj. tud. táv.) A radikális pártiak elhatározták, hogy Natália királynét megérkezésénél tüntetőleg fogadják.

Szerb-ügyek.

Belgrád, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A kormányhoz közel álló lapok azt a hirt terjesztik, hogy a djerkovai és ipeki albánok a török helyi hivatalnokokat elüzték és a hatalmat magukhoz ragadták. Ugyanezen lapok igen kedvezőtlenül kommentálják azt a konstantinápolyi tudósitást, hogy a szultán Mala Zeka alban felkelő vezérnek megengedte, hogy Ipekbe visszatérjen. Ugy látszik, hogy a szerb kormány Konstantinápolyból oly informácziókat kapott, melyek a szerb törekvéseket felbátoritani nem alkalmasak. Hogy Törökország Ó-Szerbiában inkább az albánra, mint a szerb elemre támaszkodik, az mindenki előtt ismeretes, bár nehezen érthető.

Szerb pénz oláh lapoknak.

Belgrád, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A városi pénztárnál konstatált hiányt a polgármester azzal indokolja, hogy az a magyarországi román lapok támogatására kellett. E nyilatkozat feltünést keltett s követelik a lapok megnevezését.

Szerb pénzügyek.

Belgrád, december 16. (Saj. tud. táv.) Az aranyagió rohamos emelkedése miatt a pénzügyminiszter az ezüstben való vámfizetéseknél 20 százalék felülfizetést állapitott meg.

Román ellenzék.

Bukarest, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A kormánypárt kebelében független csoport alakul, mely ellenzéki pártban szándékozik müködni. A csoport melyhez eddig 12 képviselő csatlakozott, meg fog alakulni a parlamenti ülésszak megnyitása után.

Salisbury és az örmények.

London, december 16. (Saját tud. táv.) Salisbury kijelentette, hogy a közérdek szempontjából az örmények deputáczióját nem fogadja el.

Szaid basa.

Konstantinápoly, decz. 16. (Saj. tud. táv.) Küsük Szaid basa több kiváló orvos által bizonyitványt adatott magának, hogy ideg-

bajának gyógykezelése végett hosszabb ideig külföldi fürdőben kell időznie. E bizonyitványok alapján kérvényt intézett a szultánhoz, három havi szabadság engedélyezése iránt, hogy külföldre utazhassék. A szultán meghagyta az udvari orvosoknak vizsgálják meg Szaid pasát, a kinek értésére adatta, nem lenne-e hajlandó, valamely török fürdőhelyet, Brusszát, Jalovát vagy Metelint felkeresni. Hir szerint a szultán nem akarja Szaid pasának megengedni, hogy külföldre utazzék sőt még mindig foglalkozik azon eszmével, hogy ujból, most már harmad izben kinevezi nagyvezérré.

—

A forrongó Törökország.

Konstantinápoly, deczember 16. (Saj. tud. távirata.) Megerősitik, hogy a panik napján a Jeni-Djami mecsetben a rendőrség szétoszlatott egy szofta-gyülekezetet, mely eset, ugy látszik, hozzájárult a panik keletkezéséhez. Valótlan, hogy a nagykövetek Kutsuk-Said pasát rábeszélték a visszatérésre. Csak a szultán igéreteit közölték vele és egészen rá bizták, hogy határozzon.

Szófia, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A maczedon-egylet k ide egybehit gyülése ma megkezte tanácskozásait.

Konstantinápoly, decz. 16. (Saját tudósitónk távirata.) A zeitumi felkelés elnyomása, mint a szakemberek előrelátták, nagy nehézségekkel jár. Az örmények kitünő állást foglalnak el és van elég hadiszerük és egyéb segélyforrásuk. Néhány eredménytelen ütközet volt. Az eddiginél nagyobb erőkifejtés nélkül a paczafikáczió tavasz előtt alighe sikerül. Hauzanban a drazek megtámadták Hidinhanát (?) a mi a Scikmezkine (?) mellett összpontositott török haderőt részleges előrenyomulásra birta. Itt is előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni a pacifikáczió. A kretai harozokról szóló, görög forrásból eredő hireket eddig nem erősitették meg.

London, deczember 15. (Saj tud. táv.) A Reuterügynökségnek jelentik Konstantinápolyból: A szultán ujabb irádéja elrendeli kiméletlen üldözését és szigoru büntetését mindazoknak, a kik háziállatokat rabolnak, fojtogatnak, gyilkolnak, gyujtogatnak vagy más büntetteket követnek el. A csapatok fegyverrel nyomjanak el minden rendzavarást. A ki fegyvert hord magánál, hadbiróság elé állitatik.

Athén, deczember 16. (Saj. tud. táv.) Skurés külügyminiszter az »Akropolis» egy munkatársa előtt következőleg nyilatkozott a helyzetről:

„A görög kormány óhajtja és reméli, hogy Törökországban a mai status quo fen fog tartatni. A miniszterek ismerik a helyzetet és Európa felfogását. Tény, hogy azon esetre, ha Törökország ma felosztatnék, az csak kárára lenne Görögországnak. Jólhet, a török viszonyok némi javulást mutatnak, nekünk mégis váratlan eshetőségekkel is kell számolnunk, épp azért ma várakozó a politikánk, de megteszünk mindent, hogy azok készületlenül ne találjanak."

Athén. deczember 16. (Saj. tud táv). Általános feltünést kelt egy a napokban megjent röpirat, mely „V. Murad és a török dinasztia titkai" czim alatt sok részletet mond el, melyek eddig a nagy közönség előtt ismeretlenek voltak. A mü szerzője, Dsemaleddin bej, az ifju-török-párt egyik legkiválóbb tagja, ki jelenleg távol időzvén Konstantinápolytól, a röpirat előszavában hangsulyozza, hogy mindannak szemtanuja volt, a mit könyvében elmond. Jelen volt Abdul Aziz detronizálásánál és Murad megkoronáztatásánál, részletesen leirja Abdul Aziz öngyilkosságát, a miniszterek lemészárlását a cserkesz Hasszán által, elmondja mint fosztották meg Muradot a trontól, miként jutott Abdul Hamid uralomra, leirja az 1876-iki alkotmány előzményeit és ecseteli az életmódot, melyet Murad folytat, a mióta őrültnek nyilvánitották. A könyvet, s mely görög nyelven jelent meg, ugyszólván a török követség ablakai alatt árulgatják, de az utóbbi a sajtó-szabadságnál fogva mit sem tehet ellene.

London, deczember 16. (Saj. tud táv.) Holnapután kedden este 7 órakor a City templeben örménybarát népgyülés lesz, a melyen az angol parlament 3 tagja: Smith Sámuel, Spiczer Albert és Rikkelt Compton is fel fog szólalni. A népgyülés napirendjén a következő pont áll: tiltakozás az európai hatalmak hosszu halogatása ellen, az önkormányzatnak Orményországban elkövetett gyilkosságait meg kellene szüntetni. — Az egész angol sajtó meglehetősen nagy reklámot csinál a népgyülésnek.

Konstantinápoly, decz. 16. (Saj. tud. táv.) A második panik okozóinak kinyomozását a bizottság lehetetlennek mondotta ki. Kisázsiában az inség ijesztően növekedik.

—

Katonai ügynökségek.

Pétervár, deczember 16. (Saj. tud. táv.) Oroszország Japánban katonai ügynökséget létesit; a katonai ügynök Tokióban, két segéde pedig Csifuban és Koreában fog székelni.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, deczember 16.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kináltak, a vételkedv szintén gyenge volt, s az irányzat lanyha lett, alig pár tétel kelt el változatlan árakon.

Határidőüzlet: Amerikából tegnap alacsony árfolyamokat jelentettek, s nálunk ennek daczára szilárdan indult az üzlet buzában és tengeriben s gyenge üzletmenet mellett ugy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.89—6.91
Buza május—juniusra	7.16—7.18
Tavaszi rozs	6.20 6.22
Őszi rozs	6.20—6.21
Tengeri május—juniusra	4.47—4.48
Tengeri julius—augusztusra	5.93—5.94
Tavaszi zab	6.08—6.10
Őszi zab	5.80—5.90
Repcze	10.70——.—

Külföld: New-York buzára $^1/_8$—$^7/_8$, tengerire $^1/_8$—$^3/_8$ alacsony. Chicago: buzára $^1/_2$—$^7/_8$, tengerire $^1/_8$—$^3/_8$ alacsony. Páris szilárd, London és Liwerpool tartott.

Értéktőzsde: Lanyha árfolyamokon indult az üzlet különösen magyar értékekben, s tekintettel a rendkivül gyenge keresletre ugy is zárultak. Nemzetközi papirok változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	369.50
Magyar hitelrészvény	422 —
Osztrák államvasut	365 —
Rima-Murányi	246.—
Lombard	100.—

—

Szeszüzlet.

— Deczember 16. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, deczember 13. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	6.60— 7.05
Buza tiszavidéki	6.65— 7.10
Buza pestvidéki	6.60— 7.05
Buza fejérmegyei	6.30— 7.05
Buza bácskai	6.70— 7.15
Rozs uj, elsőrendü	6.20— 6.25
Rozs uj, másodrendü	6.10— 6.15
Arpa takarmány	4.90— 5.20
Arpa égetni való	5.40— 6.20
Arpa sörfőzdei	6.40— 7.80
Zab	5.90— 6.25
Tengeri bánsági	—.——.—
Tenger másnemü	4. — 4.15
Káposzta-repcze bánsági	—.——.—
Kóles	5.35— 5.70
Buza márczius—április	6.88— 6.89
Buza szeptember—október	7.14— 7.14
Buza május—junius	—.——.—
Rozs szeptember—október	6.19— 6.20
Tengeri méjus—junius	4.46— 4.47
Tengeri julius—augusztus	—.——.—
Tengeri októberre	—.——.—
Zab márczius—április	6.07— 6.08
Zab szeptember—október	—.——.—
Káposzta-repcze augusztus—szeptember 1894.	10.65—10.75

—

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. deczember 16.

Magyar aranyjáradék 4%	121.25
Magyar koronajáradék 4½	98.70
Magyar arany 4½%	124.75
Magyar ezüst 4½%	101.25
Magyar keleti vasut 1876.	21.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	97.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.50
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papirjáradék	100.25
Osztrák járadék ezüst	100.25

—

Hivatalos árfolyamok
a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósitása. —

Bécs, 1395. deczember 16.

Magyar koronajáradék 4%	—.—
Magyar hitelrészvény	425.—
Osztrák hitelrészvény	3 9.25
Anglóbank részvény	162 —
Laenderbank részvény	240.—
Bécsi bankegyesületi részvény	144.50
Osztrák államvasut részvény	365.—
Déli vasut részvény	—.—
Osztrák északnyugati (Elbevölgyi) részvény	—.—
Rimamurányi részvény	245.—
Alpesi bányarészvény	81.75
Union	307.—

Aradvarosi Évadbérlet 81. szám. **szinház.** Evadbérlet 81. szám.

Kedden, 1895. deczember 17-én

A HAZA.

Történelmi dráma 5 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Paulay Ede és Szerdahelyi Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Rysoor gróf	Balassa J.
Van der Noot Károly	Tompa K.
Alba herczeg	Gál Gyula.
La Tremuille marquis	Szendrei M.
Noir Carmes, főhadbiró	Bács K.
Vargas, a vésztörvényszék titkára	Gyöngyi I.
Delrio, tanácsos	Csatár Gy.
Jónás, toronyőr	Rónaszéki.
Alberti mester, orvos	Dilli Henrik.
Rincon kapitány, spanyol tiszt	Tóth Elek.
Miguel hadnagy, spanyol tiszt	Sólyom L.
Donna Dolores	Tövölgyi M.
Donna Rafaelia	Angyal Lika.
Mathison Sarah	Rónaszékiné.
Kopperstock Jóssua	Körösy J.
Kis fiu	Klei Margit.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Morgenstern Gyula

Arad, Kölcsey-utcza 9. sz. a.

fogászati-műtermében

ugy egyes **müfogakat,** mint egész **fogsorokat**

jutányos áron

jótállás mellett készit.

Javitások (Reparatur) egy óra alatt készittetik. 1085

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A [illegible] m. kir. földmivelésügyi miniszte-rium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kivül helyezvén, közhirré teszük, hogy az alsó ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a. kelt értesitése szerint a kérődző állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltatta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurczolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok vészmentes községeiből egészséges szarvas-

[illegible] állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsikra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállitják, rikitó szinü Sauchenverdächtige Thiere feliratu ragczédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt.-Marxra az állatrakodó alsó részén rakandók ki és ha a foganatositott állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak a Szt.-marxi vágóhid és istállóiba a vesztegló téren keresztül a legrövidebb uton elhajtandók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt.-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hor-

7. A nem közvetlenül mészárosok számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

Az itt felsoroltak Budapest székesfőváros és budapesti marhavásárról származó kérődző állatok Alsó-Ausztriába való szállitásának feltételeit nem érintik s egyuttal megjegyeztetik, hogy az ezen törvényhatóságok területén feladandó sertések szállitására nézve továbbá f. év 40.394. és 44.706. illetőleg a pótlásukra kiadott rendeleteim irányadók.

Arad, 1895. október 2.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,07	3,56	1,35
Csaba	„	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	„	2,54	6,10	5,08
Lőkösháza	„	3,12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,34	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		2,55	6,52	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	„	11.36	—,—	9,58
Kurtics	„	11,49	8,36	10,12
Lőkösháza	„	12,05	—,—	10,30
Kétegyháza	„	12,28	9,01	10,59
Csaba	„	1,19	9,23	11,44
Szolnok	„	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik		7,20	1,10	6,10
		este	délután	reggel

Erdély felé

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovács	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,14	7,06	5,04	—,—
Paulis	„	3,31	7,17	5,15	—,—
Radna-Lippa	„	3,52	7,34	5,33	7,47
Konop	„	4,30	7,57	5,57	—,—
Berzova	„	4,50	8,13	6,13	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,35	6,39	—,—
Soborsin	„	5,40	8.53	6,58	8,48
Piski	„	—,—	11.17	9,24	10.18
Gyulafehérvár	„	—,—	12.51	11.01	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.30	11,40
			délután	éjjel	éjjel

Erdély felől

		éjjel	éjjel		délután
Tövis	indul	3,36	3.19	—.—	1.35
Gyulafehérvár	„	3,59	4,04	—.—	2.13
Piski	„	5,07	6,05	—.—	3.57
Soborsin	„	6,34	8,20	4,00	6,23
Totvárad	„	—,—	8,37	4,20	6,40
Berzova	„	—,—	9,02	4,49	7,05
Konop	„	—,—	9.19	5,07	7,22
Radna-Lippa	„	7,28	9,49	5,45	7.53
Paulis	„	—,—	10,02	6,01	8,06
Gyorok	„	—,—	10,15	6,17	8,19
Glogovács	„	—,—	10,38	6,46	8,43
ARAD érkezik	„	8,08	10,50	6,59	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,15	3.56
Sofronya	„	5,28	4,17
Kurtics	„	5,42	4,43
Lőkösháza	„	5,58	5,10
Kétegyháza	„	6,16	6,10
Kigyós	„	6.28	6,31
Csaba	„	6,01	6,46
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,17
Kigyós	„	7,24	7,30
Kétegyháza	„	7,47	7,44
Lőkösháza	„	8,18	8,08
Kurtics	„	8,36	8,20
Sofronya	„	8,52	8,32
ARAD érkezik	„	9,00	8,47
		d. e.	este

Arad—Szeged

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	4,45	9,00	4,10
Szt.-Tamás	„	5.10	9,22	4,40
Pécska	„	5,29	9,36	5,08
Battonya	„	5,59	10,01	5,46
Tompa	„	6,12	10,11	5,59
Mezőhegyes	„	6,55	10,40	6,43
Csanád-Palota	„	7,18	11,00	7,03
Nagylak	„	7,34	11,15	7,22
Apátfalva	„	7,56	11,35	7.19
Makó	„	8,20	11,58	8.30
Kis-Zombor	„	8,36	12,14	8,49
SZEGED érkezik		9,27	1,00	9,50
		délelőtt	délut.	éjjel

Szeged—Arad

		este	d. u.	regg.
SZEGED	indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	„	7,00	3,12	4,23
Makó	„	7,24	3,33	5.04
Apátfalva	„	7,47	3,55	5,28
Nagylak	„	8,07	4,21	5,54
Csanád-Palota	„	8,22	4,39	6,12
Mezőhegyes	„	8,50	5,12	6,50
Tompa		9,12	5,33	7,16
Battonya	„	9,24	5,45	7,30
Pécska	„	9,48	6,09	8,01
Szt.-Tamás	„	10,01	6,21	8.18
ARAD érkezik		10,23	6,42	8,43
		éjjel	este	délelőtt

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8,00	6,20
Simánd	„	8,33	6,51
Kisjenő-Erdőhegy	„	9,18	7,33
Székudvar	„	9,34	7.50
Sikló	„	9,51	8,05
Ottlaka	„	10,05	8,19
Elek	„	10,20	8,35
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,35	8,50
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,20	3,00
Elek	„	5,33	3,18
Ottlaka	„	5,48	3,30
Sikló	„	5,54	3,43
Székudvar	„	6,06	3,57
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,25	4,23
Simánd	„	6,48	5,52
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,12	5,20
		délelőtt	d. u.

Mezőhegyes—Kétegyháza

		d. e.	este	regg.
MEZŐHEGYES	ind.	10,38	6,50	7,00
Kamarásmajor	„	10,49	7,04	7,10
Nesze	„	10,56	7,14	7,17
Kovácsháza	„	11,08	7,36	7,32
Bánhegyes	„	11,26	8,01	7,52
Megyesegyháza	„	11,44	8,24	8,12
Bánkut	„	11,55	8,39	8.23
KÉTEGYHAZA érk.		12,12	9,00	8,40
		délután	éjjel	délelőtt

Kétegyháza—Mezőhegyes

		reggel	délután	este
KÉTEGYHAZA	ind.	5,16	3,10	6,20
Bánkut	„	5,34	3,31	6,39
Megyesegyháza	„	5,45	3.48	6,52
Bánhegyes	„	6,01	4,10	7,11
Kovácsháza	„	6.17	4,32	7,31
Nesze	„	6,27	4,44	7,44
Kamarás-major	„	6,34	4,53	7,5
MEZŐHEGYES érk.		6.41	5,05	8,05
		reggel	d. u.	este

Arad—Temesvár

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	„	6,31	11,54	5,21
Németságh	„	6,42	12,19	5,47
Vinga	„	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	„	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	„	7,31	1.20	6,52
Szt.-András	„	7,43	1,39	7,12
TEMESVAR érkezik.		8,01	2,05	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad

		reggel	d. u.	este
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1,59	9,43
Orczifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10.43	3,44	10.55
		délelőtt	délután	éjjel

Arad—Nagy-Halmágy

		reggel	d. u.	d. e
ARAD	indul	6,40	4,50	11,55
Ötvenes	„	6.57	5,10	12,17
Zimánd-Ujfalu	„	7,03	5,17	12,24
Uj-Szt-Anna	„	7,25	5 41	12,48
Világos	„	7,47	6,05	1,16
Muszka-Magyarád	„	7,54	6,12	1,24
Pankota	„	8,04	6,23	1,36
Apatelek	„	8,32	6,54	2,12
Borosjenő	„	8.42	7,05	2,24
Bokszeg-Beél	„	9.05	7,28	2,52
Borossebes-Buttyin	„	9,34	3,00	3,35
Almás-Alcsill	„	10,02	3,28	4,09
Gurahoncz-Jószásh.	„	10,16	3,42	4,25
Guravoj	„	10,30	3,56	4.40
Acsucza	„	10,37	9,03	4,46
Talács	„	10,49	9,15	4,58
Halmágy-Csúcs	„	11,—	9,26	5,08
NAGY-HALMÁGY	érkezik	11,15	9,31	5,24
		délelőtt	este	d. u.

Nagy-Halmágy—Arad

		reggel	d. u.	reggel
NAGY-HALMÁGY	indul	3,15	1,40	5,41
Halmágy-Csúcs	„	3,31	1,56	5,58
Talács	„	3,41	2,06	6,07
Acsucza	„	3,54	2,19	6,20
Guravoj	„	4,—	2,25	6,25
Gurahoncz-Jószáshely	„	4,14	2,39	6,40
Almás-Alcsill	„	4,29	2,54	6,57
Borossebes-Buttyin.		5,01	3,26	7,32
Bokszeg-Beél	„	5,29	3,54	8,06
Borosjenő	„	5,54	4,18	8,41
Apatelek	„	6,04	4,28	8,52
Pankota	„	6,41	5,04	9,29
Muszka-Magyarád	„	6,47	5.10	9,36
Világos	„	6,54	5,17	9,44
Uj-Szt-Anna	„	7,22	5,45	10,13
Zimánd-Ujfalu	„	7,40	6,06	10,33
Ötvenes	„	7,45	6,12	10,42
ARAD érkezik		8,03	6,34	11,08
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	8.50	7,11
Csermő	érkezik	9,40	8,00
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,06
	reggel	délután

Borossebes—Menyháza és vissza

		d. e.		d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN	indul	9,41	érk.	3.03
Déma	„	10,34	„	2 21
MENYHÁZA	érk.	11,11	indul	1.45
		délelőtt		délután

UJDONSÁG

mélyen leszállitott árakkal!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki t. közönséget tudatni, hogy az előrehaladt idény miatt

női- és gyermek-ruha raktárunkat

elárusitjuk u. m. asztrachan gallérokat, kabátokat a legfinomabb kivitelben szücs és szörmeárukban, utazó és városi bundákat és minden e szakmába vágó czikkeket

olcsóbban mint bárhol.

Különösen ajánjuk nagy raktárunkat

leánygyermek kész ruhákban: bársony plüsch stb.

mint karácsonyi és ujévi ajándék.

Maradunk kiváló tisztelettel

ROTSCHILD és KLEIN.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Ujdonságok.

WEINBERGER FERENCZ

ezelőtt SOMMER M.

aranymüves és ékszerész

ARAD, Andrássy-tér 19.

az aradi polgári takarékpénztár ujjonnan épült palotájában,

ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek

dusan felszerelt arany és ezüstnemü raktárát

a legszolidabb árak mellett

a közelgő karácsonyi ünnepre.

Ujdonságok.

Olcsóbb mint bárhol.

A m. kir. államvasutak bpest jobbparti üzletv.

45541/95. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Budapest keleti pálya udvaron levő gázgyárunkban a gáz előállitására felhasznált gázolajból a jövő évben körülbelül 40000 kg szénköneget Kohlenwasserstoff 18000 kg szénhidrogént gázolaj kátrány 80000 kg közönséges gázolaj kátrányt nyerünk vissza, illetőleg termelünk, melyet eladni szándékozunk.

Felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy ebbeli ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva következő czim irattal „Ajánlat 45541/93 szám.-hoz a m. kir. államvasutak jobbparti üzletvezetőség (d) nyugbeszerzési osztályhoz Bpest X kerület külső kerepesi ut 2-ik házcsoport I emelet f. é deczember hó 31 déli 12 óráig benyujtsák.

Figyelmeztetnek vevők, hogy fenti anyagok az időkénti felhvásunkra és a vételárnak előzetes befizetése mellett bérmentve fenti gázgyárban veendők át és pedig a szénkőneg csakis vashordókban, miért is a nyertes vevő ezen vashordókból ott meg felelő számu üres vashordókat készletben tartani köteles.

Bánatpénzképen az ajánlott értéknek 5% ra kiegészitendő.

Egyebekben az ócska anyagok eladására fennálló 129381/891 sz. általános feltételek irányadók, melyek igazgatóságunk nyomtatványtárában (Andrássy ut 75 sz) 25 krért megvehetők vagy az elküldési költségek beküldése mellett elküldetnek.

Az üzletvezetőség.

2519/1895. szám.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város polgármestere közhirré teszi, hogy az izraelita nőegylet által a szabadságtéri 12. számu »Vaskapu« név alatt ismert házban berendezett

népkonyhában

szegénysorsu felnőttek és tanulók minden napra **10 krért** ebédet kapnak.

Arad, 1895. évi deczember 9-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

2765/1895. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 1000 frt évi fizetéssel kapcsolatos adóügyi számtiszti állás üresedésbe jövén, azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában megjelölt minősitésen kivül az adókezelésben, ugy a fogalmasában való teljes jártaságukat igazolják — felhivom, hogy pályázati kérvényüket hozzám **1896. évi január hó 4-ig** benyujtsák.

Arad, 1895. évi deczember 12-én.

Salacz,
kir tanácsos,
polgármester.

2155—95. sz. **Ménesi körjegyzőségtől.**

Pályázati hirdetmény.

A ménesi körjegyzőség részéről, az üresedésben lévő Ménes és Kladova községi szülésznői állások pályázat utján leendő betöldésére választási határnapok **folyó évi deczember hó 29-ik napjának d. e. 9 órája** kitüzetvén, felhivatnak pályázni kivánók miszerint ezen a községi pénztárak terhére előirányzott 40—40 frt évi fizetés és a szülési esetektől szabályrendeletileg megállapitott dijazással javadalmazott állásokra kérvényüket a választási határnapig a **ménesi körjegyzőséghez** benyujtani el ne mulasszák.

Ménes, 1895. deczember hó 10.

Kovácsevits György
körjegyző.

24935/1895.

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. földmivelésügyi miniszt riumnak 84743/95. sz. a. kelt magas rendelete nyomán közhirré tesszük, hogy Perlesz József és társa budapesti szalámigyáros czégnek (Budapest, IX. kerület Soroksári utcza 17. sz.) engedély adatott arra, hogy f. évi november hó 10-től 1896. évi márczius hó 15-ig Magyarország egész területéről, tehát a sertésvésszel, orbánczal, vagy száj és körömfájással fertőzött s e miatt zár alá vett községekből is azonnal eszközlendő leölés és feldolgozás végett egészséges hizott nehéz sertéseket szállithasson vasuton Budapestre a ferenczvárosi rendező pályaudvar petróleum raktár rakodójára onnan pedig lófogatu kocsikon közvetlenül a Ferenczvárosban levő gyár telepére. Ily sertések a feladó állomás a feladás előtt a rendelt szakértő által megvizsgálandók s azon esetben, ha a szállitás valamely sertésvésszel, orbánczczal vagy száj- és körömfájással fertőzött területről történnék a szállitmány marhalevelei jelen rendeletemre való hivatkozással állitandók ki s ez esetben a szállitásra használt vasuti kocsi rikitó szinü «Fertőzés gyanujában álló állatok» felirattal látandó el.

A petróleum rakodóra érkező sertések az emlitett telepre addig el nem szállithatók, mig a székes főváros által kirendelt állatorvos a sertéseket meg nem vizsgálta és azok elszállitására engedélyt nem adott.

A szállitásra használt lófogatu kocsik a telep udvarát el nem hagyhatják, mig ott a kocsikat a hatósági közeg jelenlétében alaposan fertőztelenitve nem lettek.

Aradon, 1895. évi november hó 20-án.

A városi tanács.

Az „Aradi nyomda részv nytársaság" könyvnyomdája.